

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****MEHMET OĞUR BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2018/5640
Karar Tarihi : 12/4/2023

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Muammer TOPAL
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ
Raportör : Zehra GAYRETLİ
Başvurucu : Mehmet OĞUR
Vekili : Av. Saide ARSLAN ÇALIŞKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kollukta ifade alma işlemleri sırasında başvurusunun kendi seçtiği müdafiiyle görüşmemesi nedeniyle müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 14/2/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkına ilişkin şikâyetin kabul edilemez olduğuna, hakkaniyete uygun yargılanma hakkına yönelik şikâyetlerin kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
4. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
6. 1986 doğumlu olan başvuru, bireysel başvuruya konu olayların meydana geldiği tarihte Kocaeli'nin Gebze ilçesinde ikamet etmektedir. Olay tarihinde başvuru, ailesiyle birlikte bir market işletmektedir.

7. Başvurusunun ailesinin işlettiği markete yakın bir mevkide müşteriler tarafından yeni bir market açılmış, bu market henüz faaliyete geçmeden önce kimliği belirsiz

kişilerce müşterilere telefon edilerek "yeni iş yerinin açılış bedeli olarak 50.000 TL ödenmesi" istenmiştir. Telefonla arayan kişiler müşterileri bu parayı ödememeleri hâlinde işyerlerine zarar vermekle tehdit etmiştir. Telefon görüşmesinin ardından müşterilere ait marketin farklı şubelerine 20/4/2006, 8/5/2006 ve 21/5/2006 tarihlerinde benzin döktükler yakma (kundaklama) girişiminde bulunulmuştur. En son 21/5/2006 tarihinde meydana gelen kundaklama olayı üzerine Gebze Cumhuriyet Başsavcılığı (Başsavcılık) olayla ilgili soruşturma başlatmıştır.

8. Soruşturma kapsamında başvurucunun da aralarında olduğu bazı şüpheliler 21/5/2006 tarihinde gözaltına alınmıştır. Şüpheliler M.O. ve A.Y.O. başvurucunun akrabalarıdır. Şüphelilerin Gebze Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Grup Amirliğinde ifade alma işlemleri sırasında baro tarafından Av. D.T. görevlendirilmiştir.

9. Şüpheli H.A. 21/5/2006 tarihinde kollukta verdiği ifadesinde her üç kundaklama olayıyla ilgili olarak ayrıntılı açıklamalarda bulunmuştur. H.A. ifadesinde özetle başvurucuyla müşteriler arasında bir husumet olduğunu, kendisini başvurucunun yönlendirmesi üzerine müşterileri telefonla arayarak onlardan para istediğini, bu parayı vermedikleri takdirde mallarına zarar vermekle onları tehdit ettiğini ifade etmiştir. Müştekilerin parayı vermemesi üzerine durumu başvurucuya iletildiğini ifade eden H.A. başvurucunun talimatı üzerine diğer şüpheliler ile birlikte üç kez kundaklama girişiminde bulduklarını kabul etmiştir. 20/4/2006 tarihindeki ilk kundaklama olayını diğer şüpheli Y.G. ile birlikte gerçekleştirdiklerini, 8/5/2006 tarihli olayda ise şüpheli M.O. ve başvurucuyla birlikte hareket ettiğini, son kundaklama olayını da yine şüpheli Y.G. ve başvurucu ile birlikte gerçekleştirdiklerini belirtmiştir. H.A.ya ait İfade Tutanağı'nın altında Av. D.T.'nin imzası bulunmaktadır.

10. Şüpheli Y.G. kollukta verdiği 21/5/2006 tarihli ifadesinde özetle başvurucu ile müşteriler arasında husumet olduğunu, başvurucunun müşterilerin parayı vermemesi üzerine müşterilere ait marketi benzin dökererek yakmayı planladığını, bu plan dâhilinde başvurucuyla birlikte hareket ederek marketi yakma girişiminde bulduklarını belirtmiştir.

11. Başurucu 22/5/2006 tarihinde saat 01.00'de kollukta verdiği ifadesinde özetle her üç kundaklama olayını da kendisinin tasarladığını ve diğer şüphelilerle birlikte hareket ederek müşterilere ait marketi yakmaya çalıştıklarını kabul etmiştir. İfade Tutanağı'na göre başvurucu "Her ne kadar yukarıda bu kundaklama olaylarını kabul ettiğimi söylesem de benim bu olaylarla bir alakam bulunmamaktadır." şeklinde açıklamada bulunarak ifadesini tamamlamıştır. Başurucunun kollukta verdiği ifadeye ilişkin tutanakta Av. D.T.'nin imzası bulunmaktadır.

12. Başurucu 22/5/2006 tarihli Başsavcılık sorgusunda ise kollukta baskı altında ifade verdiğini belirterek kundaklama olayına ilişkin tüm suçlamaları reddetmiştir. Başurucu müdafisi de kollukta verilen ifadeyi kabul etmediklerini, ifadenin baskı altında alındığını, ifade alma işlemleri sırasında başvurucunun vekâletli avukatıyla görüşmesine izin verilmediğini, başvurucunun baro tarafından görevlendirilen avukatla da görüşülmeden ifadesinin alındığını belirtmiştir.

13. Soruşturmanın tamamlanmasının ardından Başsavcılığın 5/6/2006 tarihli iddianamesi ile başvurucunun da aralarında bulunduğu şüpheliler hakkında kasten mala zarar verme ve yağmaya teşebbüs suçlarından kamu davası açılmıştır. İddianamede şüphelilerin kollukta verdikleri ifadelere delil olarak yer verilmiştir. İddianamenin ilgili kısmı şöyledir:

"Yukarıda açık kimliği yazılı olan şüphelilerden Mehmet OĞUR'un kardeşinin işlettiği market yanına müşterilerin market açması nedeniyle Mehmet OĞUR ile müşteriler arasında sorun çıktığı, diğer şüphelilerin Mehmet OĞUR'un arkadaşları olduğu, 20/04/2006 tarihinden 10 gün kadar önce Mehmet OĞUR'un müşteriler ile arasında ki olayı arkadaşları olan diğer şüphelilere anlattığı, şüphelilerin biraraya toplanıp şüphelilerden [M.O.], Mehmet OĞUR ve anköserli telefonda müşterilere telefon edip yeni açtıkları iş yeri için 50.000 YTL para istedikleri, vermedikleri takdirde kendilerine ve iş yerlerine zarar vereceklerini söyledikleri, müşteriler istedikleri parayı vermeyince bir araya gelip bu durumu konuştukları, şüphelilerin Emniyet Müdür'üğünde avukat huzurunda alınan ifadelerinde 20/04/2006 tarihli yakama olayını Mehmet OĞUR, [A.Y.O.un] ve [H.A.nın] yaptığını ileri sürmüşler ise de dosya içeriğine ve şüphelilerin çelişkili beyanlarına göre ilk yakama olayını birlikte konuşup gerçekleştirdikleri;

08/05/2006 tarihinde ki yakama olayını yine tüm şüphelilerin gerçekleştirdikleri şüphelilerin beyanlarından anlaşıldığı;;

21/05/2006 tarihinde ki yakama olayımında [Y.G.] [H.A.] [...] ve [M.O.nun] gerçekleştirdiği beyan edilmiş ise de bu dört şüpheli yanında [A.Y.O.un] da bulunduğu, şüphelilerin her olayda nerede kimlerle birlikte giderek benzin aldıklarını açıkça beyan ettikleri dosya içerisinde ki beyanlarından, tutanaklardan ve soruşturma evrakından anlaşıldığından;

Şüphelilerin atılı suçtan kovuşturmalarının yapılarak eylemlerine uyan ve yukarıda tabii istenilen kanun ve maddeleri uyarınca cezalandırılmalarına karar verilmesi kamu adına talep ve ıddia olmur."

14. Gebze Ağır Ceza Mahkemesinde (Mahkeme) görülen yargılama on bir celsede tamamlanmıştır. Başvurucu, müdafinin de hazır bulunduğu duruşmanın 6/7/2006 tarihli ilk celsesinde yaptığı savunmada atılı suçlamayı kabul etmeyerek kollukta verdiği ifadeyi reddetmiştir. Başvurucu savunmasında, kollukta ifade alındığı sırada görevli memurlar tarafından kendisine şiddet uygulandığını ve vekâletname ile görevlendirilen bir avukatı olduğu hâlde avukatıyla görüşürülmediğini ileri sürmüştür. Başvurucunun savunmasının ilgili kısmı şöyledir:

"Sanık Mehmet Oğur Savunmasında; Ben atılı suçlamayı kabul etmiyorum. Müstekileri tanımıyorum. Diğer sanıklar ile bir araya gelmiş değilim. Müstekilerin işyerlerini yakmış değiliz. Telefon edip, 50000.00 YTL para istemedim. Suçsuzum, [H.A.yı] konuşum olarak tanırım. [Y.G.yi] ise daha önceden tanımıyorum. 1 kere yoldan geçerken gördüm. [A.Y.O.] benim dayımın oğludur, suçsuzum. Karakolda beni polisler dövüyor dedi.

Sanığın sorgudaki savunması okundu, soruldu. O savunmam doğrudur, tekrar ederim dedi.

Sanığın polisteki ifadesi okundu, soruldu. Ben o şekilde ifade vermedim. Sadece bana imzalatıldılar. Ben ifadem alındığı sırada avukat görmedim. Benim kendi avukatım vardı. İfadem sırasında alınmadı dedi.

El swapları tutanakları, sesten teşhis tutanağı, sanığın C.Savcılığındaki ifadesi, olay yakalama, üst arama tutanağı, ses teşhis tutanağı, olay yeri krokisi, olay yeri inceleme raporu, sanığa ait nüfus ve adli sicil kaydı, okunması gereken diğer bütün belgeler ayrı ayrı okundu, sanıktan soruldu. Nüfus ve adli sicil kaydı bana aittir. Diğerlerinden aleyhime olanları kabul etmiyorum. C.Savcılığındaki ifademe de bir diyeceğim yoktur dedi. "

15. Yargılamada savunmaları alınan diğer sanıklar, kollukta verdikleri ifadelerinin baskı altında alındığını belirterek bu ifadeleri reddetmiştir.

16. Başvurucu müdafii başvurusunun kollukta ifadesi alınırken seçilmiş müdafii Av. M.K.'nin hazır bulunduğu, buna rağmen başvuru ile görüşmesine görevli memurlarca izin verilmediğini belirterek Av. M.K.'nin tanık olarak dinlenmesi talebinde bulunmuştur. Mahkeme talebi kabul ederek bahsi geçen müdafinin beyanının alınması için duruşmayı ertelemiştir.

17. Duruşmanın 31/8/2006 tarihli ikinci celsesinde Mahkeme, Av. M.K.'yı tanık olarak dinlenmiştir. Av. M.K. beyanında başvurusunun gözaltına alınması üzerine ailesinin talebiyle başvuru ile birlikte diğer şüpheliler M.O. ve A.Y.O.'nun avukatlığını üstlendiğini, müvekkilleriyle görüşmek üzere Gebze Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Grup Amirliğine gittiği hâlde müvekkilleriyle görüşmesine izin verilmediğini ifade etmiştir.

18. Duruşmanın 3/4/2007 tarihli celsesinde Başsavcılık makamı esas hakkındaki mütalaaıy dosyaya sunmuştur. Mütalaaada başvurusunun yağma suçuna teşebbüs ettiği sabit olmadığından bu suçtan beraatine, yangın çıkarmak suretiyle kasten mala zarar verme suçundan ise cezalandırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

19. Mahkemenin 24/4/2007 tarihli kararıyla başvurusunun yağmaya teşebbüs suçundan beraatine, yangın çıkarmak sureti ile kasten mala zarar verme suçundan 4 yıl 2 ay hapis cezasına hükmedilmiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... farklı suç tarihlerinde - 20.04.2006 / 08.05.2006 / 21.05.2006 - ve farklı roller üstlenerek - benzin almak, benzin dökmek, camları kırmak-delmek, kibrit çakmak- Çetinkaya marketin yakılması ve bu suretle üzerlerine atılı kasten mala zarar vermek suçunu işledikleri kabul edilmiştir. İddianame ile hernekadar üç kez cezalandırma istenilmiş ise de eylemlerin aynı yere yönelik olması ve yakın tarihlerde, kısa aralıklarla meydana getirilmesi gözönüne alındığında aynı kararın maddesinin aynı suç işleme kararı ile birden fazla ihlali hali mevcut kabul edilmiş ve eylem bütün olarak zincirleme suç kabul edilmiştir."

20. Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 12/11/2012 tarihli kararı ile hüküm bozulmuştur. Bozma kararının gerekçesinde "sanıklar [H.A.] Mehmet Oğur [başvurucu] ve [Y.G.'nin] hazırlık aşamasında savunmanın huzurunda alınan ifadelerinde olaya ilişkin ikrarda bulun[dukları] (...) sabit olduğu halde (...) yağma suçundan mahkûmiyetleri yerine yazılı biçimde beraatlerine karar verilmesi"nin bozmayı gerektirdiği belirtilmiştir.

21. Bozma kararına uyularak Gebze 1. Ağır Ceza Mahkemesinin E.2013/5 sayılı dosyası üzerinden devam edilen yargılama beş celsede tamamlanmıştır. Yargılama sonucunda 6/6/2013 tarihli kararla başvuru hakkında yağmaya teşebbüs suçundan 7 yıl 6 ay, mala zarar verme suçundan ise 4 yıl 2 ay hapis cezalarına hükmedilmiştir. Gerekçeli kararda başvurusunun ve diğer sanıkların kollukta suçu ikrar yönünde verdikleri ifadelerle delil olarak dayanılmıştır. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Maddi olay kısmında ve Yargıtay bozma ilamında belirtildiği üzere; sanıkların 10/4/2006 tarihinde fikir ve eylem birliği içerisinde katılan [İ.Ç.'yi] arayarak 'yeni işyeri açıyorsunuz açılış için bizim paranızı ödemedintiz' dedikleri, bu tarihten 3 gün sonra sanıkların katılanı tekrar arayarak 'yeni işyerinin açılış bedeli olarak 30.000 TL ödemeniz gerekiyor, bu parayı ödemediğintiz takdirde işyerintize yada canınıza zarar vererek bu bedeli alırsz, işyerintizi yakartız' dedikleri, katılanın bu parayı ödemeyi kabul etmediği, sanıkların

20/04/2006 günü saat:00.26 sralarında katılanın Osman Yılmaz mahallesinde bulunan hemiz faalyete geememiş olan işyerinde çıkardıkları yangın neticesinde işyerinin camı bölmesinin plastik fitillerinin, 08/05/2006 günü saat:01.20 sralarında ise katılanın İbrahim ağı caddesinde bulunan ve aktif olarak çalışan işyerinde çıkardıkları yangın sonucunda ise ahşap tezgah ve plastik meyve kasalarının bir kısmının zarar gördüğü; 08/05/2006 tarihinden yaklaşık 1 hafta sonra sanıkların yine katılanı arayarak işyerinde zarar verdik, ancak siz bizi dikkate almıyorsunuz malimize acımıyorsunuz çoluk çocuğumuza canımıza acınm, bir dahaki sefere size ve çocuklarınıza zarar vereceğiz' dedikleri ve bu telefon görüşmesinden 3 gün sonra ise sanıkların yine katılanı arayarak 'siz bizi dikkate almıyorsunuz bu işyerini size açtırmam' dedikleri ve 21/05/2006 günü saat:02.00 da sanıkların katılanın yine İbrahim ağı caddesinde bulunan işyerinin diğer bir şubesinde çıkardıkları yangın neticesinde işyeri girişi kapısının zarar görmesi biçiminde gelişen olayda; sanıkların eyleminin belirtilen şekilde Nitelikli Yağmaya teşebbüs boyutunda olduğu sonucuna varılmıştır."

22. Başvurucu 28/6/2013 tarihli temyiz dilekçesinde -diğerlerinin yanı sıra- aralarında menfaat çatışması bulunduğu hâlde soruşturma aşamasında diğer şüphelilerle birlikte aynı müdafî tarafından temsil edildiğini, kollukta ifade alınırken kolluk görevlilerinin kötü muamelesine maruz kaldığını, bu nedenle kollukta verdiği ifadelerin hukuka aykırı şekilde alındığını belirtmiş; bu ifadeye dayanılarak kurulan hükmün bozulmasını talep etmiştir.

23. Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 6/12/2017 tarihli kararı ile hükmün onanmıştır.

24. Başvurucu 14/2/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

25. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Şüphelinin veya sanığın müdafî seçimi" kenar başlıklı 149. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkraları şöyledir:

"Şüpheli veya sanık, soruşturma ve kovuşturmanın her aşamasında bir veya birden fazla müdafînin yardımından yararlanabilir; kanunî temsilcisi varsa, o da şüpheliye veya sanığa müdafî seçebilir.

Soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında avukatın, şüpheli veya sanıkla görüşme, ifade alma veya sorgu süresince yanında olma ve hukukî yardımda bulunma hakkı engellenemez, kısıtlanamaz."

26. 5271 sayılı Kanun'un "Müdafînin görevlendirilmesi" kenar başlıklı 150. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Şüpheli veya sanık, müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde bir müdafî görevlendirilir.

(2) Müdafî bulunmayan şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsiz ise, istemi aranmaksızın bir müdafî görevlendirilir."

27. 5271 sayılı Kanun'un "Müdafî ile görüşme" kenar başlıklı 154. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Şüpheli veya sanık, vekâletname aranmaksızın müdafî ile her zaman ve komşularını başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir. Bu kişilerin müdafî ile yazışmaları denetime tâbi tutulamaz."

28. 5271 sayılı Kanun'un "Müdafîin görevlendirilmesinde usul" kenar başlıklı 156. maddesi şöyledir:

"(1) 150 nci maddede yazılı olan hâllerde, müdafî;

a) Soruşturma evresinde, ifadeyi alan mercîin veya sorguyu yapan hâkimin istemi üzerine,

b) Kovuşturma evresinde, mahkemenin istemi üzerine,

Baro tarafından görevlendirilir.

(2) Yukarıda belirtilen hâllerde müdafî soruşturmanın veya kovuşturmanın yapıldığı yer barosunca görevlendirilir.

(3) Şüpheli veya sanığın kendisinin sonradan müdafî seçmesi halinde, baro tarafından görevlendirilen avukatın görevi sona erer."

29. 5271 sayılı Kanun'un "Şüpheli veya sanığın birden fazla olması hâlinde savunma" kenar başlıklı 152. maddesi şöyledir:

"Yararları birbirine uygun olan birden fazla şüpheli veya sanığın savunması aynı müdafîye verilebilir."

30. Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 26/9/2022 tarihli ve E.2022/1965, K.2022/7275 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"CGK'nin 20.10.2009 gün ve 2009/1-85/242 sayılı kararında açıklandığı üzere, katılan [...] yönelttiği aynı eylemin failleri olarak yargılanan sanıklardan birisinin savunulmasının diğer sanık yönünden savunmada zaafiyet yarattığı durumlarda sanıklar arasında menfaat uyumsuzluğu bulunduğu kabulü gerektiğinden, somut olayda kardeş olan sanıklar arasında menfaat çatışması bulunduğu anlaşılmakla, sanıkların savunmalarının ayrı müdafiler yerine aynı müdafî tarafından yapılması suretiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 38/1 ve 5271 sayılı CMK'nin 152. maddelerine aykırı davranılması,

Bozmayı gerektirdiğinden, sanıklar müdafîinin yerinde görülen temyiz sebeplerinin kabulü ile sair yönleri incelenmeyen İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesinin 18/04/2019 tarih, 2019/703 (E) ve 2019/947 (K) sayılı hükmünün CMK'nin 302/2. maddesi gereğince isteme uygun olarak BOZULMASINA... [karar vermek gerekmiştir.]"

31. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 1/7/2022 tarihli ve E.2022/6986, K.2022/16424 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir

"25/02/2016 tarihli celsedeki sanıklar müdafîinin esas hakkındaki savunmasının içerdiği karşısında, Ceza Genel Kurulunun 20/10/2009 tarih ve 2009/1-85/242 sayılı

kararında açıklandığı üzere; sanıklardan birisi adına savunma yapılırken diğer sanık yönünden savunmada zaafiyete düşüldüğü takdirde aralarında menfaat çatışması bulunan sanıkların ayrı müdafiler tarafından temsil edilmeleri gerekirken, aynı müdafii tarafından temsil edilmeleri suretiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 38. ve 5271 sayılı CMK'nın 152. maddelerine muhalefet edilmesel,

Kararı aykırı ve sanıklar [...] temyiz nedenleri yerinde görülmele, tebliğnameye uygun olarak, başkaca yönleri incelenmeksizin HÜKÜMLERİN BOZULMASINA... [karar vermek gerekmiştir.]”

B. Uluslararası Hukuk

1. İlgili Sözleşme

32. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) "Adil yargılanma hakkı" kenar başlıklı 6. maddesinin (3) numaralı fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"3. Bir suç ile itham edilen herkes aşağıdaki asgari haklara sahiptir:

...

c) Kendisini bizzat savunmak veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanmak; eğer avukat tutmak için gerekli maddi olanaklardan yoksun ise ve adaletin yerine gelmesi için gerekli görüldüğünde, resen atanacak bir avukatın yardımından ücretsiz olarak yararlanabilmek;"

2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihadı

33. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre Sözleşme'nin 6. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamında, suç isnadı altında bulunan kişi savunma hakkının kullanılmasında üç ayrı hakka sahiptir. Bunlar kendisini bizzat savunma, seçtiği bir müdafii yardımından yararlanma, bir müdafii tayin etme olanağından yoksun ise ve adaletin tecellisi için gerekli görülürse resen atanacak bir müdafii yardımından yararlanma haklarıdır (*Pakelli/Federal Almanya*, B. No: 8398/78, 25/4/1983, § 31). Bir suçla itham edilen herkesin müdafii yardımından etkili bir şekilde yararlanma hakkı, mutlak bir hak olmamakla beraber adil yargılanma ilkesinin temel özelliklerinden birini oluşturmaktadır (*Salduz/Türkiye* [BD], B. No: 36391/02, 27/11/2008, § 51).

34. İlke olarak şüpheliye gözaltına alındığı ya da tutuklandığı andan itibaren müdafii yardımından yararlanma imkânı sağlanmalıdır (*Beuze/Belçika* [BD], B. No: 71409/10, 9/11/2018, § 124). AİHM, *Beuze/Belçika* kararında önceki içtihadı doğrultusunda avukata erişim hakkı vasıtasıyla amaçlanan hususları şu şekilde saymıştır: adaletin hataya düşmesini engellemek ve her şeyin ötesinde soruşturma ya da iddia makamı ile sanık ya da şüpheli arasındaki silahların eşitliği ilkesi başta olmak üzere Sözleşme'nin 6. maddesinin gereklerini sağlamak, gözaltındaki şüphelinin kırılğan durumuna karşı güvence sunmak, kolluk tarafından zorlama ve kötü muamelele karşı temel güvenceler sağlamak, şüpheli ya da sanığın kendisini suçlayıcı beyanda bulunmama ve susma haklarına saygı duyulmasını sağlamak. Bu bağlamda usule ilişkin süreçler hakkında kişiye bilgi verebilecek bir avukata erişimin derhâl sağlanması bu hakların bilinmemesi durumunda ortaya çıkabilecek hukuka aykırılıklara engel olabilecektir (*Beuze/Belçika*, §§ 125-130).

35. Söz konusu kararda ayrıca müdafî yardımından yararlanma hakkının kapsamı detaylandırılmıştır. AİHM bu kapsamda iki asgari gerekliliğin altını çizmiştir. Bunlardan ilki herhangi bir ifade ya da mülakat sürecinden önce müdafîyle görüşme ve danışma hakkıyla birlikte müdafîye gizli olarak talimat verme imkânıdır. İkincisi ise müdafînin ilk ifade ya da mülakat benzeri yargılama öncesi sorgulamalar sırasında hazır bulunmasıdır. Ancak avukatın ifade alma işlemi sırasında hazır bulunması tek başına yeterli değildir. Anılan mevcudiyet, avukatın -soyut olmaktan öte- etkili ve pratik bir hukuki yardım sunmasına olanak sağlamalıdır (*Beuze/Belçika*, §§ 133, 134). AİHM sağlanan hukuki yardımın etkili ve pratik olup olmadığını tespitinin davanın kendine has koşulları dikkate alınarak yargılamanın bütününe adillik değerlendirilmek suretiyle yapılması gerektiğini belirtmektedir. Bu kapsamda uyumsuzluğun tartışılması, savunmanın düzenlenmesi, lebe olan delillerin toplanması, ifadeye hazırlık, stres altındaki şüpheli ya da sanığa destek ve tutukluluk koşullarının gözden geçirilmesi gibi hukuki yardımla bağlantılı tüm hususların gözünde bulundurulması gerekmektedir (*Beuze/Belçika*, § 136).

36. Diğer taraftan AİHM; kolluk tarafından ifade alın aşamasını da kapsayan müdafî yardımından yararlanma hakkının zorlayıcı bir nedene dayanarak kısıtlanabileceğini, bu durumda somut olay açısından yargılamanın bütününe bakılarak söz konusu kısıtlamanın adil yargılanmaya engel olup olmadığını değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir (*Beuze/Belçika* §§ 142, 143; *Simeonovi/Bulgaristan* [BD], B. No: 21980/04, 12/5/2017, §§ 116, 117; *İbrahim ve diğerleri/Birleşik Krallık*, B. No: 50541/08, 13/9/2016, §§ 258, 259; *Salduz/Türkiye*, § 55). Bununla birlikte AİHM, hukuki yardımı kısıtlamak için herhangi bir zorlayıcı nedenin bulunmadığı durumlarda yargılamanın bütününe adillikine ilişkin değerlendirmenin daha katı bir incelemeye tabi olacağını ve dengeyi ihlal tespiti yönünde bozulabileceğini ifade etmektedir (*Beuze/Belçika*, § 165).

37. AİHM; *Dvorski/Hırvatistan* ([BD], B. No: 25703/11, 20/10/2015) kararında birtakım suçları işlediği şüphesiyle yakalanarak kollukta şüpheli sıfatıyla ifadesi alınan başvuruçunun kendi seçtiği müdafîyle ifade alma işlemi sırasında görüşmesine izin verilmesi nedeniyle müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetini incelemiştir. Başvuru konusu olayda yakalanmasının ardından ailesinin kendisini temsil etmesi için yetkilendirdiği avukatla görüşmesine kolluk görevlilerince izin verilmediğini ileri süren başvuruçunun, görevlendirilen bir müdafînin yardımını kabul etmek zorunda kalmasını ve kendi seçtiği bir avukatın yardımını olmaksızın kendisini suçlayıcı beyanlarda bulunmaya zorlanmasını şikâyet konusu yapmıştır.

38. AİHM, *Dvorski/Hırvatistan* kararında başvuruçunun ilk sorgusundan itibaren bir avukata erişiminin sağlandığına dikkat çekerek *kendisinin seçtiği (own choosing)* bir avukatla götürülmemesine ilişkin bir durumun şikâyet konusu yapıldığını altını çizmiştir. AİHM; böyle durumlarda müdafî yardımından yararlanma hakkının kısıtlanabilmesi için gerekli olan zorlayıcı sebeplere ilişkin *geçerli ve yeterli neden* koşulunun daha esnek uygulanabileceğini belirtmiştir. AİHM bu gibi durumlarda yargılamanın bütününe dikkate alınarak savunma haklarının genel adalete zarar verecek ölçüde olumsuz etkilenip etkilenmediğinin tespit edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. AİHM bu tespiti yaparken ilk adım olarak -her somut davanın özel koşulları ışığında- kişinin kendi seçtiği avukatla görüşmesinin engellenmesinin ilgili ve yeterli bir neden dayalı olup olmadığını değerlendireceğini belirtmiştir. Karara göre böyle bir nedenin bulunmadığı durumlarda ceza yargılamasının genel olarak adil olup olmadığı incelenmeye devam edilmelidir (*Dvorski/Hırvatistan*, §§ 81, 82).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

39. Anayasa Mahkemesinin 12/4/2023 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Hakkaniyete Uygun Yargılanma Hakkıyla Bağlantılı Olarak Müdafî Yardımından Yararlanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

40. Başvurucu, kendisini temsil etmesi için ailesi tarafından görevlendirilen avukatı bulunduğu hâlde kollukta ifade alma işlemleri sırasında kendi seçtiği avukatla görüşmesine izin verilinceye kadar dosyanın diğer sanıklarıyla aralarında menfaat çatışması bulunmasına rağmen- baro tarafından görevlendirilen aynı müdafî tarafından temsil edildiklerini belirtmiş; adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

41. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirilmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun iddialarının hakkaniyete uygun yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkı yönünden incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

42. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

İ. Genel İlkeler

43. Ceza yargılamasında savunma haklarının güvence altına alınması, demokratik toplumun temel ilkelerindedir (*Erol Aydeğer*, B. No: 2013/4784, 7/3/2014, § 32). Savunma, ceza adaletinin hakkaniyete uygun gerçekleşmesini sağlamaktadır. İddiaya karşı savunma hakkı tanınmadığı sürece silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerine uygun muhakeme yapılması ve maddî gerçeğe ulaşılması da mümkün değildir (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, B. No: 2014/12002, 8/12/2016, § 69).

44. Savunma hakkının sağladığı *güvenceler* esasen adil yargılanma hakkı içinde yer almaktadır. Savunma hakkı, hukuk devleti ilkesinin gereklerinden ve adil yargılanma hakkının önemli güvencelerinden biri olması nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesinde açıkça ifade edilmiştir. Anılan hükümde, herkesin meşru vasıta ve yollarla faydalanmak suretiyle savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Savunma hakkı tanınmadan kişilerin cezalandırılması, Anayasa'nın 38. maddesinde güvence altına alınan masumiyet karinesine de uygun değildir. Bu nedenle savunma hakkının sağlanmadığı bir yargılamanın adil olduğundan söz edilemez (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, § 70).

45. Şüpheli ve sanığa salt savunma hakkının tanınması yeterli değildir. Şüpheli ve sanığın savunma için Anayasa'nın 36. maddesinde belirtilen *meşru vasuta ve yollardan* yararlandırılması da gerekir. Savımmada başvurulacak meşru vasıta ve yollar arasında avukatların teknik bilgilerinden ve tecrübelerinden yararlanma olanağı da bulunmaktadır. Şüpheli ve sanık için Anayasa'nın 36. maddesinde sözlü edilen meşru vasıta ve yollardan en önemlisi müdafî yardımından yararlanmaktır. Diğer bir ifadeyle müdafî yardımından yararlanma hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde belirtilen *meşru vasuta ve yollar* kavramının kapsamındadır. Bu itibarla müdafî yardımından yararlanmanın adil yargılanma hakkının kapsam ve içeriğine dâhil ve bu hakkın doğal sonucu olduğu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla suç isnadı altındaki kişi, adil yargılanma hakkı kapsamında kendisini bizzat savunma veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanma hakkına sahiptir (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, § 72).

46. Diğer yandan Anayasa'nın 36. maddesine *adil yargılanma* ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Sözleşme'nin 6. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (c) bendinde; bir suç ile itham edilen herkesin kendisini bizzat savunması veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanması, eğer avukat tutmak için gerekli maddi imkânlardan yoksun ise ve adaletin yerine gelmesi için gerekli görüldüğünde resen atanacak bir avukatın yardımından ücretsiz olarak yararlanabilmesi hakkı düzenlenmiştir (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, § 73).

47. Savunmanın iddia makamı karşısında dezavantajlı konuma düşmemesi için şüpheli ve sanığın kendisini bireysel olarak (bizzat) savunabilmesinin yanı sıra müdafî yardımından yararlandırılması da gerekebilir. Suç isnadı altındaki kişinin müdafî yardımına olan ihtiyacı; delillere ulaşma bakımından yaşanan güçlüklerin aşılması, hukuki bilgi eksikliği veya içinde bulunulan psikolojik durumdan kaynaklanabilir. Bu kapsamda savunma hakkını etkin bir şekilde kullanma imkânını sağlayan müdafî yardımından yararlanma hakkı aynı zamanda adil yargılanma hakkının diğer bir unsuru olan *silahların eşitliği* ilkesinin de gereğidir. Diğer bir ifadeyle müdafî yardımından yararlanma hakkı hem savunma hakkının etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamakta hem de silahların eşitliği ilkesine işlerlik kazandırmaktadır (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, § 74).

48. Suç isnadı altındaki kişiye savunma hakkının şeklen değil gerçek anlamda sağlanması gerekir. Bunun için suç isnadı altındaki kişi, savunma için yeterli imkâna yani gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmalıdır (*Ufuk Rifat Çobanoğlu*, B. No: 2014/6971, 1/2/2017, § 37). Anayasa Mahkemesi, suç isnadı altındaki kişinin müdafîiyle görüşmesine izin verilmesinin savunma için gerekli kolaylıklardan biri olduğunu ifade etmiştir (*Ufuk Rifat Çobanoğlu*, § 45).

49. Anılan hakkın ilke olarak şüphelinin kolluk tarafından ilk kez sorgulanmasından itibaren sağlanması gerekir. Şüpheliye kolluk tarafından ilk kez sorgulanmasından itibaren avukata erişim hakkı sağlanması, kendisini suçlamama ve susma hakları yanında genel olarak adil yargılanma hakkının etkili bir koruma işlevine sahip olması bakımından gereklidir. Çünkü bu aşamada elde edilen deliller, yargılama sırasında söz konusu suçun hangi çerçevede ele alınacağını belirlemektedir. Özellikle delillerin toplanması ve kullanılması aşamasında cezai yargılamaya ilişkin mevzuat giderek daha karmaşık hâle geldiğinden şüpheliler, ceza yargılamasının bu evresinde kendilerini savunmasız bir durumda bulabilir. Belirtilen savunmasızlık hâli, ancak bir müdafinin hukuki yardımı ile gereği gibi telafi

edilebilir (*Aliğül Alkaya ve diğçerleri* [GK], B. No: 2013/1138, 27/10/2015, §§ 118, 135; *Sami Özbil*, B. No: 2012/543, 15/10/2014, § 64).

50. Müdafî yardımından yararlanma hakkı mutlak değildir. Bu hakkın istisnai hâllerde sınırlandırılması mümkündür. Zorunlu sebeplerin ortaya çıkması hâlinde bu hak kısıtlanabilir. Avukat erişiminin sağlanmamasına istisnai olarak zorunlu sebeplerin gerekçe gösterilmesi durumunda bile böylesi bir kısıtlama şüphelinin/sanığın adil yargılanma bağlamında güvence altına alınan haklarına zarar vermemelidir (*Aliğül Alkaya ve diğçerleri*, §§ 118, 137). Müdafî yardımından yararlanma hakkı bakımından önemli olan, yargılamaya bir bütün olarak bakıldığında şüphelinin/sanığın müdafî yardımından etkili bir biçimde yararlanmış olmasıdır. Ancak avukata erişim yönünden getirilen kısıtlama yargılamamın sonraki aşamalarında telafi edilmiş ise savunma hakkı ihlal edilmiş sayılmaz (*Yusuf Karakuş ve diğçerleri*, § 78).

51. Müdafî yardımından yararlanma hakkının Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı bakımından başka bir önemi, suç isnadı altında olan kişinin bu haktan yararlandırılması yönünden devletin pozitif bir yükümlülüğü olduğunun kabul edilmesidir. Anayasa'nın 36. maddesinde suç isnadı altında bulunan kişinin ekonomik durumunun elverişli olmaması veya ceza adaletinin hakkaniyete uygun gerçekleşmesi için gerekli görülmesi hâlinde resen atanacak bir müdafinin yardımından yararlandırılması da gerekir. Diğer yandan yetkili adli makamlar, görevlendirilen müdafinin etkin bir hukuki yardımda bulunmadığını (görevini gerektiği gibi yerine getirmekten kaçındığını) tespit ettiklerinde -özen yükümlülükleri gereği- gerekli müdahalelerde bulunmalıdır (*Yusuf Karakuş ve diğçerleri*, § 75). Bu kapsamda suç isnadı altındaki kişinin kendi seçtiği müdafinin yardımından yararlandırılmaması durumunda bunun geçerli bir sebebin bulunup bulunmadığı değerlendirilmelidir. Geçerli bir nedenin mevcut olmadığı durumlarda yargılama detaylı incelemelere tabi tutularak suç isnadı altındaki kişinin kendi seçtiği bir müdafî tarafından temsil edilememiş olmasının bir bütün olarak yargılamamın adilliğini zedeleyip zedelediği ortaya çıkarılmalıdır.

II. İlkelerin Olaya Uygulanması

52. Başvurucunun gözaltına alınarak kolluk tarafından ilk kez ifadesinin alındığı andan itibaren baro tarafından görevlendirilen Av. D.T.nin hazır bulundurulduğu görülmektedir. Ancak başvuru, gözaltına alındığı sırada vekâletnameli bir avukatı bulunduğu hâlde bu avukatla görüşerek savunmasını hazırlamasına kolluk görevlilerince izin verilmediğinden yakınmaktadır. Buna göre başvuru konusu olayda çözülmesi gereken mesele başvurucunun kendi seçtiği bir müdafinin hukuki yardımını alamamış olmasının savunma haklarına zarar verip vermediğinin tespittir. Bu tespiti yapabilmek için öncelikle başvurucunun kendi seçtiği bir müdafinin hukuki yardımını alamamasının geçerli bir sebebe dayalı olup olmadığının ortaya çıkarılması gerekmektedir.

53. Başvurucu, gözaltına alındığını öğrenen ailesinin kendisini temsil etmesi amacıyla Av. M.K.yı görevlendirdiklerini ancak kolluk görevlilerince M.K.nın kendisiyle görüşmesine izin verilmediğini yargılama aşamalarında ileri sürmüştür. Derece mahkemesince başvurucunun iddiasının gerçekliğini araştırmak üzere Av. M.K. tanık olarak dinlenmiş; beyanında, kollukta başvuruyla görüşmesine izin verilmediğini belirtmiştir. Buna rağmen Mahkemenin gerekçeli kararında tanığın beyanları hakkında herhangi bir değerlendirmeye yer verilmemiştir. Bu durumda başvurucunun kendi seçtiği bir müdafinin hukuki yardımından yararlanmasının hangi nedenle engellendiği dosya kapsamından anlaşılamamaktadır. Dolayısıyla başvurucunun kendi seçtiği müdafinin hukuki yardımından

mahrum bırakılmasının geçerli bir nedene dayalı olduğunu gösterme yükümlülüğünün derece mahkemelerince yerine getirildiğini söylemek mümkün gözükmemektedir.

54. Geçerli bir nedenin mevcut olmadığı durumlarda şüphelinin veya sanığın ilk kez sorgulandığı sırada kendi seçtiği bir müdafî tarafından temsil edilememiş olmasının bir bütün olarak yargılamanın adlîliğini zedeleyip zedelediği ortaya konulmalıdır. Somut olayda başvuru Baro tarafından görevlendirilen müdafinin hazır bulunmasıyla kollukta verdiği ifade suçunu ikrar ederek kendisine yöneltilen eylemlere ilişkin ayrıntılı açıklamalarda bulunmuştur. Bu beyanlar yargılamada delil olarak kullanılmıştır. Böyle bir durumda başvuru kendisi seçtiği müdafinin hukuki yardımından yararlanma imkânının kendisine tanınmadığı ve Baro tarafından görevlendirilen avukattan yeterli hukuki yardım alamadığı yönündeki iddialarının yargı makamlarınca dikkatlice incelenmesi gerekmektedir.

55. Somut olayda derece mahkemesince mahkûmiyet kararının gerekçesinde başvuru suçunu ikrar etmesine delil olarak dayanılmış olmasına rağmen başvuru Baro tarafından görevlendirilen müdafiden yeterli hukuki yardım alamadığı yönündeki iddiaları hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunulmamıştır. Dahası kollukta ifadesi alınan ve Baro tarafından görevlendirilmiş aynı avukat tarafından temsil edilen diğer şüpheliler de başvuru suçlayarak başvuruya yöneltilen eylemlerin ne şekilde gerçekleştiğine dair detaylı anlatımlarda bulunmuşlardır. İlgili Yargıtay kararlarında aynı eylemin failleri olarak yargılanan sanıklardan birisinin savunulmasının diğer sanık yönünden savunmada zaafiyet yarattığı durumlarda sanıklar arasında menfaat uyumsuzluğu bulunduğu kabul edilmesi gerektiği ve böyle bir durumda sanıkların aynı müdafî tarafından temsil edilmelerinin hukuka aykırı olacağı belirtilmektedir (bkz. §§ 30, 31). Başvuru konusu olayda kolluk ifadelerinde her bir şüphelinin bir diğerini suçlayıcı açıklamalar yaptıkları hususunda tartışma bulunmamaktadır. Bu durumda başvuru ile diğer şüpheli veya sanıklar arasında menfaat çatışması bulunduğu açıktır. Başvuru da bu hususu derece mahkemesi önünde ve temyiz aşamasında dile getirerek kolluk ifadelerinin delil olarak değerlendirilmemesi gerektiğini ileri sürmüştür. Başvurucunun bu iddiaları hakkında da derece mahkemelerince herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

56. Başvurucunun bir müdafinin hukuki yardımından etkili bir şekilde yararlanması için adli makamların gerekli müdahalede bulunmadıkları, bu konuda kendilerine düşen pozitif yükümlülüklerini yerine getirmedikleri anlaşılmaktadır. Mahkûmiyet kararının gerekçesinde başvuru kollukta verdiği kendini suçlayıcı beyanlara delil olarak dayanılmış olmasına rağmen ifade alma işlemleri sırasında Baro tarafından atanan avukatın kendisine etkili hukuki yardımda bulunmadığı yönündeki iddiaları karşısında yargı makamlarınca sessiz kalınması nedeniyle yargılamanın bir bütün olarak adlîliğinin zedelendiği sonucuna ulaşılmıştır.

57. Açıklanan gerçeklerle başvuru hakkaniyete uygun yargılama hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. Diğer İhlal İddiaları

58. Başvurucunun müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğine karar verildiğinden hakkaniyete uygun yargılama hakkı kapsamındaki diğer şikâyetleri hakkında kabul edilebilirlik ve esas yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

C. Giderim Yönünden

59. Başvurucu; ihlalin tespiti, yeniden yargılama yapılması ile manevi tazminat taleplerinde bulunmuştur.

60. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Alişıl Alkaya ve diğ.leri* (2), B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadırlı Enis Berberoğlu* (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

61. Belirli bir davaya ilişkin olarak delilleri değerlendirme ve gösterilen delilin davayla ilgili olup olmadığına karar verme yetkisi kural olarak yargılamayı yürüten derece mahkemelerine aittir (*Orhan Kılıç* [GK], B. No: 2014/4704, 1/2/2018, § 44). Bu bağlamda somut olayda başvurusunun yağma suçuna teşebbüs edip etmediği yönünde karar vermek Anayasa Mahkemesinin görevi değildir. Anayasa Mahkemesince verilen ihlal kararı, sanığın beraat ettiği anlamına gelmediği gibi ihlal kararının gereklerinin yerine getirilmesi amacıyla yapılacak yeniden yargılama neticesinde sanık hakkında mutlak beraat kararı verilmesi gerektiği anlamına da gelmemektedir. İhlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemler yerine getirildikten sonra yapılacak değerlendirmede mahkemenin delillerin takdir biçimine göre benzer veya farklı bir sonuca varılması mümkündür.

62. Öte yandan ihlalin niteliğine göre yeniden yargılamanın yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvurusunun manevi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Hakkaniyete uygun yargılama hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılama hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılama hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. Kararın bir örneğinin hakkaniyete uygun yargılama hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Gebze 1. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2013/5, K.2013/187) **GÖNDERİLMESİNE**,

D. Başvurusunun tazminat talebinin **REDDİNE**,

E. 294,70 TL harç ve 9.900 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 10.194,70 TL yargılama giderinin başvurusuya **ÖDENMESİNE**,

F. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvuru Hazine ve Maliye Bakanlığında başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığında GÖNDERİLMESİNE 12/4/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.